

جنگال در مورد حقوقها سمبل اقتصادی که فساد آن را خفه کرده

حقوقهای سرسام آور کارکنان دولت که پارتی دارند باعث شده تا فساد به مسئله ای سیاسی و اقتصادی تبدیل شود که دولت روحانی باید هر چه زودتر آن را در یک سال فرصت باقی مانده تا انتخابات ریاست جمهوری حل کند. در این میان لوایحی که می توانند بالقوه بسیار مهم باشند و باعث صورت گرفتن اصلاحات در نظام بانکی شوند برای مرور به مجلس ارائه شده اند

یک سال به انتخابات ریاست جمهوری باقی مانده و یک سال از زمان امضای برجام سپری شده و دولت روحانی هنوز به دشواری می تواند مردم ایران را قانع کند که توافقنامه هسته ای با ارزش بوده. باید به دولت روحانی برای مدیریت خوب و با ثبات اقتصادی اعتبار داد. اما فوائد اقتصادی امضای برجام که باعث امیدواری بسیاری از مردم شده بود به کندی به دست آمده. سقوط قیمت نفت و خودداری بانکها و شرکتهای بین المللی از تعامل واقعی پیشرفت ایران را کند کرده و بسیاری از خانواده های عادی هنوز به دشواری می توانند بگویند که وضعشان بهتر شده

اما دولت می تواند بگوید که از زمانی که برجام به اجرا درآمد واقعا پیشرفت کرده. تولید نفت ایران به سطوح قبل از زمان تحریمها بازگشته و صادرات نفت و میعانات گاز طبیعی دو برابر شده. نرخ تبادل ارز با ثبات است و به نظر می رسد که رشد اقتصادی دوباره شروع شده و نرخ تورم نیز مطابق قول (دولت) یک رقمی شده. پیشبینیهای صورت گرفته در مورد نرخ رشد اقتصادی برای سال آینده از سال قبل مثبت تر هستند. وزارت صنایع و معادن و تجارت اخیرا پیشبینی کرد که نرخ رشد این بخش در سال جاری ایرانی هفت تا هشت درصد خواهد بود. این کاملا در تضاد با نرخ رشد منفی دو و دو دهم درصدی سال گذشته می باشد

منابع ما کماکان گزارش می دهند که موانعی که بر سر راه سرمایه گذاری خارجی قرار داشتند هنوز هم وجود

دارند: عدم اطمینان نسبت به قانونمداری و شفاف نبودن ساختار مالکیت و نقش سازمانهای امنیتی و اطلاعاتی در اقتصاد اران و فساد فراگیر. ارقامی که اخیرا به دست ما رسیده حاکی از آن است که ممکن است سرمایه گذاری مستقیم خارجی که مدتها انتظار می رفت افزایش یابد اخیرا افزایش یافته باشد و این به دلیل امضای قراردادهایی در بخشهای خودروسازی و نفت و گاز و حمل و نقل و گردشگری می باشد. اما به طور کلی می توان گفت که با وجود آمد و رفت دائمی هیاتهای مختلف اهداف دولت در مورد سرمایه گذاری مستقیم خارجی فعلا غیر واقعی هستند. مقامات دولتی باید فوراً بر روی مسائل افزایش شفافیت و بازده محیط تجاری متمرکز شوند.

جنگالهای اخیر در مورد حقوقهای بخش دولتی آتش خشم مردم را شعله ور تر کرده چرا که به نظر می رسد که فساد مسئله ای حل ناشدنی است. مدیران عامل چهار بانک بزرگ - رفاه کارگران و ملت و صادرات و مهر - اخراج شده اند. تمامی اعضای تیم مدیریت صندوق توسعه ملی منجمله مدیر عامل آن حسینی مجبور به استعفا شده اند. دستگیریهایی صورت گرفته در بانک ملت باعث شد تا یک فساد ۸۰۰ تریلیون تومانی (۲۵۸ میلیون دلاری) فاش شود و اتهاماتی نیز در مورد روابط این عده با اعضای خانواده رئیس جمهور روحانی مطرح شود. در جواب رئیس جمهور دستور داد که لایحه ای در مورد شفاف سازی و منافع شخصی افراد تهیه شود تا از این طریق اصلاحاتی در سیستم حقوقهای بخش دولتی صورت گیرد. وی حتی دستور داده که گزارشهایی در مورد پائینترین و بالاترین حقوقهای مقامات نظامی تهیه شود. این بر خلاف ادعاهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی می باشد که اظهار داشته بود که اینگونه مسائل به دلایل امنیتی نباید فاش شوند.

معاون اول رئیس جمهور جهانگیری که مسئولیت پیگیری مسئله جنگالی حقوقها را بر عهده دارد ادعا نموده که این مشکلات در زمان دولت قبل به وجود آمده بود. وی اظهار داشت که قوانین و موسسات نظارتی کشور به دلیل فساد سیستماتیکی که رژیم را مانند موریانه می خورد بسیار ضعیف شده اند. می توان گفت که اظهارات وی کاملاً صحیح است. سیاست گذاری اقتصادی احمدی نژاد و استفاده وی از رانتهای مختلف باعث وقوع فاجعه ای شد که اثر آن مانند سمی مهلک باقی ماند. فساد و رانت خواری آن چنان در اقتصاد ایران رخنه کرده اند که اقدامات جزئی کاملاً بی فایده خواهد بود. فقط یک تحرک عظیم در نظام اقتصادی باعث بهبود این وضعیت خواهد شد. برخی از صاحب نظران معتقدند که ایران می تواند از تجارب نظامهای اقتصادی سابق و کمونیستی اروپای شرقی درس بگیرد چرا که آنها با حذف نقش حکومت در اقتصاد رقابت را افزایش و کالاها و خدمات بهتری را ارائه دادند و نقش بازار سیاه را نیز کاهش دادند.

بانک مرکزی ایران نقشه راهش برای انجام اصلاحات در نظام بانکی را ارائه داده و دو لایحه جدیدی که قرار است به مجلس تحویل داده شوند ممکن است نحوه انجام معاملات بانکی و تجاری را کاملاً تغییر دهند. این لوایح مسئله استقلال بانک مرکزی ایران از دولت و اختیارات آن برای سیاست گذاری در امور پولی و کنترل آن بر بازارهای پولی - و احتمالاً اختیارات آن برای تعیین نرخهای تبادل ارز - را مورد بررسی قرار داده اند. در سخنرانی خود در اوایل ماه ژوئیه رئیس جمهور روحانی گفت که این لوایح جدید برای حل دو مشکل اساسی نظام بانکی تهیه شده اند: نرخ بالای بهره برای وامها و ضعف بانکها در ارائه اعتبارات.

یکی از اهداف دولت در این اصلاحات تقویت بخش بانکداری از طریق افزایش عمق بازارهای سرمایه‌های ایران می‌باشد. دولت تقریباً ۱۷۰ تریلیون تومان (۵۵ میلیارد دلار) به نظام بانکی بدهکار است و بانکها هم بیش از ۸۰ تریلیون تومان (۲۶ میلیارد دلار) به بانک مرکزی بدهکارند. اگر دولت بتواند از بازار اوراق بهادار به عنوان اهرمی برای بازپرداخت بدهیهایش به بخش بانکداری استفاده کند آنگاه این اقدام می‌تواند قدمی مهم در راه افزایش وامهای مختلف برای فعالیتهای اقتصادی باشد. دولت قرار است ۱۳ میلیارد دلار اوراق بهادار اسلامی در سال جاری مالی انتشار دهد

